

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre . . . 5 K — f.
Negyed évre . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

ZALAMEGYE

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések:
= Megállapodás szerint.

Nyilttér soranként 1 K.

Kéziratokat
nem küldünk vissza

Termésbecslés.

Minden ember, aki Magyarországon él, érdekelve van az aratás körül. Ezt az országot a föld táplálja s hiába dicsekszünk, hogy az ipari téren nagyot haladtunk; hiába mutogatjuk gyárainkat, amelyekben sok ezer munkás kéz dolgozik; aratás idején mindnyájan a földtől várjuk a gazdasági év sorsának eldőlését. Mert amíg a nagy iparúzó államok rossz termés esetén is meg tudják venni a külföldtől a kenyeret, addig mi az adónkat is alig tudjuk fizetni, ha nincs mit eladnunk s a földből táplálkozik ipar és kereskedelem egyaránt. Ezért szinte lázasan lesi várja minden ember az aratás eredményét, amely immár hivatalos termésbecslés alakjában előtűnik fekszik.

A statisztika szép tudomány, azonban nagyon gyakran alapos tévedések röplenek világgá. Az adatok csak hozzávetőlegesek s amint az adatgyűjtők egyénileg a pessimismus vagy optimismus felé hajolnak, a kimutatásokba is téves egyéni vélemények és feltevések csuszhatnak be. Mindez hatványozva áll az előleges termésbecslésre, amelynek adatai csak megközelítő átlagokat tüntetnek fel. A gazdasági tudósítók jelentései alapján készült statisztika azonban arra legalább is jó, hogy az országos átlag képét körvonalaiiban megkaphassuk s azt a megnyugtató tudatot szerezhessük, hogy a gabonatermés országos átlagban nem annyira rossz, hogy inségtől kellene félnünk.

A júniusi szokatlan rekkenő hőség, az országos csapással fejlődött aszály megcsappantotta a terméskilátásokat; a vetések egyenlőtlenül fejlődtek, a gabonák vidékenként ritkák és alacsonyok maradtak; némely vidékeken, különösen a lazább talajokon a silányabb gabona tulsúlyra emelkedett s a hőség folytán bekövetkezett kényszerérés a minőséget is megrontotta. Junius közepén még nagyon problematikus volt a helyzet s az a normális időjárás egy egészen rossz termés esélyeivel fenye-

getett bennünket. Egyes vidékeken azonban a hűvösebbre fordult idő megjavította a kilátásokat s a szemképződést sok helyen kifogástalanná tette úgy, hogy nem remélt acélos szép, piros buza is jutott kasza alá. Ez a körülmény azonban az országos eredményt nem képes annyira ellensúlyozni, hogy az átlagra kedvező befolyással lehetne, mert az immár kétségtelen, hogy az összes szalmás gabona keresztszámra gyenge termést adott.

Feltűnő az idén a legkisebb és jó eredmény között vidékenként mutatkozó hullámzás. Amíg ugyanis vannak vidékek, amelyek termése határozottan rossz, másutt az eredmény szemes gabonában kiváló. Ez a hullámzás még kisebb vidékeken is tapasztalható.

Azzal a körülménnyel már most tisztában kell lennünk, hogy a termés mindenemű szalmás gabonában országos átlagban középen alul maradt. Legjobban sikerült ugyan a buza és rozs, de az eredmény országos szinten mégse kielégítő s legfeljebb a szem lesz elég sok helyen jó, illetve a várakozásnak megfelelő, holott a mennyiség, mivel az eredmény katasztrális holdanként csak a hat métermázsá körül ingadozik, középen alulinak minősíthető.

Az országos termésbecslés adatai a következők:

Buza 6.010.600 kat. holdon termelt 36.407.600 mm, ami holdanként 6.04 mm. átlagos termésnek felel meg. Tavaly 32.796.910 mm. volt a termés, vagyis három és félmillió métermázsával kevesebb, mint az idén.

Rozsot 1.929.118 kat. holdon termeltek 11.639.200 métermázsát, míg tavaly csak 10.693.200 mm. volt a termés. Az átlag kat holdanként 6.03 mm.

Árpa termelt 1.898.865 holdon 11.883.400 mm, tavaly pedig 13.733.560 mm. Az idei eredmény tehát közel két millió métermázsával kisebb; a holdankénti átlag 6.25 mm.

Zab 1.862.846 holdon 9.942.600 mm,

míg tavaly 11.537.128 mm. termelt. Az eredmény tehát itt is rosszabb. Az átlag 5.32 mm.

Zalavármegyében búzával 92.463 kat. hold volt bevetve s a termésbecslés szerint 573.700 mm. buza az eredmény. 1907 évben termelt 597.650 mm, vagyis közel 24.000 mázsával több mint az idén. A holdankénti átlag 6.20 mm.

Rozsot 82.466 holdon 501.200 mázsát termeltek, míg tavaly 457.826 mm. volt a termés, vagyis az idén a rozs 43.000 métermázsával több mint tavaly.

Árpával 42.397 hold volt bevetve s termelt átlag 6.08 mm. összesen 257.500 mm., míg 1907-ben 288.722 mm., vagyis az idén 31.000 mázsával kevesebb.

Zabot 25.534 hold termelt. Az átlag holdanként 4.63 mm., az eredmény 118.200 mm. a tavalyi 150.812 mázsával szemben. Az idei termés tehát 32.000 mázsával maradt a tavalyi mögött.

Buza és rozstermés tekintetében Zala vármegyék közé tartozik, amelyekben az átlag az országos 6.04 mm. átlagot meghaladja, tehát az eredmény az idei viszonyokat tekintve a legkielégítőbb; míg árpa és zabtermés tekintetében a legutolsó vármegyék közé kerültünk.

A minőség ellen vármegyénkben nem hallatszanak panaszok s habár a termés nem elégítheti ki a gazdákat, inségnak nem nézünk elébe.

A gabonatermés gyenge voltánál nagyobb veszedelem fenyegeti gazdáinkat azzal, hogy a takarmányhiányon alig tudnak segíteni. A mesterséges takarmányok silány termést ígérnek s nem lesznek képesek pótolni a rétek gyenge hozamát. Az állatárak hanyatt-homlok estek lefelé s ha a nyár és az őszi időjárása a takarmányféléknek nem kedvez, a kínálat még emelkedni fog.

Némi kedvezőbb kilátást nyújt a kukorica fejlődése, amelyet az utóbbi esőzések kedvezően befolyásoltak.

A burgonyatermés silánynak ígérkezik

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csak a természetes szén-savas ásványvíz erre a legbiztosabb óvszer.

Minden külföldit fölfülmul hazánk természetes szén-savas vizeinek királya:

a mohai

ÁGNES

-forrás

Milleniumi nagy éremmel kitüntetve. Kitűnő asztali bor és gyógyvíz; a gyomor-bajosoknak.

Kedvelt borvíz! **Olcsóbb a szódavíznél!** Kedvelt borvíz!
Főraktár: GYARMATI VILMOS urnál Zalaegerszegen.

s nem sok jót várnak a répától, hüvelyesektől s a zöldségféléktől sem, ami a szegényebb nép téli táplálékát fogja megdrágítani.

A termés tehát nálunk általában gyenge s nehéz tél következik rá. De még mindig vigasztalhat bennünket az a tudat, hogy Zalavármegye földje soha sem hazudtolja meg a gazdát és ha kánaáni termést nem ad is, a kenyeret biztosítja. A szokatlan aszály mellett még az eredmény türethető s azokhoz a vidékekhez képest, amelyek rendes időjárás esetén bőségben usznak, ezidén előnyben vagyunk. A mi türethető szegénységünk állandóbb és biztosabb megélhetési mód, mint a nagyon bő és nagyon silány évek váltakozása.

Leverő tudat, hogy éppen most, amikor különösen a kisgazdák sorsa jobbra kezdett fordulni, egy silány termés évekre visszavet bennünket; de elcsüggednünk azért nem szabad s lemondással, józan takarékossgal kell behoznunk azt, amit a rosz esztendő elvett tőlünk.

A vármegyeházból.

Zalavármegye közigazgatási bizottsága mult héten tartotta július havi rendes ülését gróf Batthyány Pál főispán elnöklése alatt.

Az *alispán* jelentette, hogy június hó folyamán a esendőrség feljelentett a büntető bíróságok hatáskörébe tartozó büntett és vétség miatt 234 egyént, akik közül a nyomozás során 29 előzetes letartóztatásba helyeztetett. A kinyomozott bűncselekmények legnagyobb része az ember testi épsége és vagyon ellen irányult. Kihágás miatt a kir. jbiróságokhoz 9, a közigazgatási hatóságokhoz 615 egyén jelentetett fel.

Az aratási munka rendben folyik, az aratók között sztrájkmozgalom nem fordult elő.

Orvosrendőri hullaszemle 10 esetben teljesítetett; a halál oka 5 esetben vízbefulladás, 3 esetben esés és földomlás, 2 esetben rögtöni természetes halál volt.

A tüzesetek száma 14, a bejelentett összes kár 36.760 K, amelyből biztosítás folytán megtérült 22.517 K, biztosítatlanul maradt 14.223 K. A tűz keletkezésének oka 2 esetben gyujto-

gatás, 6 esetben gondatlanság volt, 6 esetben pedig kideríthetetlen maradt.

Amerikába szülő utlevél 6 egyén részére adatott ki, a kivándorlás a legesekélyebb mérvű volt. Jégkár június hóban nem jelentetett.

Közegészségügy. A június havi időjárás száraz, tulságos meleg volt, a közegészségre előnyös befolyással.

A felnőttek közegészségi állapota kedvező volt; kórjelleg nem észleltetett; a megbetegedések száma esekély volt.

A gyermekek közegészségi állapota a mult havihoz képest nem változott, amennyiben a már muló félben volt kanyaró járvány egyes helyeken újból fellépett s mérsékelt számú hurutos megbetegedések is észleltettek.

Fertőző bántalmak közül előfordult: ronesoló toroklob 18, hasi hagymáz 8, kanyaró 85, vörheny 37, bányahimlő 4, gyermekági láz 1, hökhurut 49, járványos agy és agyhártyalob 2 esetben.

Külső hullaszemle volt 20, súlyos sértés bejelentetett 20.

Öngyilkosságot 9 egyén követett el. Hegedüs István 21 éves cipész Keszthelyen a Balatonba ölte magát. Korus Józsefné 70 éves nyírvölgyi asszony a tókába ugrott. Zenkovics Ferencné 50 éves gáborvölgyi lakos a Murába ölte magát.

Véletlen szerencsétlenség folytán heten haltak meg. Szabó Mária 10 éves ollári, Kenes József 12 éves bórondi, Györke Ferenc 15 éves és Györke Kálmán 12 éves szentgrótpolgárvárosi gyermekek vízbe fulltak. Morza Péter 61 éves halapi és Tóka Józsefné 19 éves kerecsenyi lakosokat a villám ütötte agyon. Jalsovecz Jánosné 29 éves őrségi lakos földbeomlás által okozott nyakesigolya törés következtében halt meg.

Szerencsétlen szülésnél három esetben volt orvosi beavatkozásra szükség. Az anya mind a három esetben életben maradt.

Elmekórnak hét esete képezte hivatalos beavatkozás tárgyát, ezek közül egy a lipótmezei tébolydában, egy a pécsi elmeegógyintézetben, egy a kaposvári kózkórház elmeosztályában helyeztetett el, négy egyén pedig házi ápolás és megfigyelés alatt áll.

Hét évnél fiatalabb gyermekek kötelező gyógytatása etmulasztatott 40 esetben.

Van a vármegye területén 71 lelenc, 464 dajkaságba adott, 784 elmebeteg és hülye, 817 siketnéma, vak és nyomorék, 2214 közsegélyre szorult és 2615 keresetképtelen árva.

Népoktatás. Kir. tanfelügyelő jelentette, hogy a vallás és közoktatási miniszter rendelete folytán a nemzeti himnusz szövegét és hangjegyeit feltüntető falitáblákat Zalavármegye összes elemi iskoláinak megküldötte, egyszersmind figyelmeztette a tanítókat, hogy ezen nemzeti jelvények kezelésére és megőrzésére kiváló gondot fordítsanak és hogy ezen nemzeti jelvények köztör-

elintézi. Ha pedig nagy baja van, úgy sines abban okos ember.

Ahogy a szerföltött komoly ökrök a gépet a tanyába behuzzák, a gyerekek mind összeszaladnak a láttára. Aki a lovakat őrszi a semjéken, az is befut, mert el nem tudja gondolni, miféle nagy állat lehet az, amely most érkezett. (Talán csak nem elefánt, akit az iskolában is tanítanak?) Széles mély nyomokat vág a tanyaudvar szikes homokján a gépkerék.

— Apám, mi ez? — kérdezi egy kurta férfiú.

— Hát mi vóna, — mondja az apja, — masina.

Az ám, csakugyan masina. Minden masina, ami furesa és osodálatos, hogy ha a falon végig huzzák meggyullad, a gépben pedig az a csudálatos, hogy ha szalmával alagyujtanak, akkor azonnal forog a kereke, hogy hajtsa a cséplőt. A cséplőn pedig ismét borzasztó sok kerék van egymásba akasztva, az mind forog, lármáz, zakatol. Egy egész halom bucsufia, egy egész kendőnyi vásárfia nem hozott volna ilyen gyönyörűséget a gyerekeknek, mint ez a masina. Bár csak messziről nézik, mert melléle elparancsoltatnak.

Az emberek pedig tesznek-vesznek a gép körül. A legény, aki odafönt a Pestbe a masinisztaságot kitanulta, rendelkezik. Most ő az ur. Máskor az ilyenfajta fiatalember az öre-

vényi oltalom alatt állanak s az azok ellen elkövetett merénylet súlyos büntetés alá esik.

Kir. tanfelügyelő június hó folyamán meglátogatta főispán ur öméltóságával a szobotiezai, orehoviczai, podbreszti, perlaki, zrinyifalui és nagyfalui iskolákat; elnökölt a esáktornyai tanítóképző intézetnél megtartott tanképesítő vizsgálatokon, igazgató tanócsi ülésen és a köztartás részére beszerzendő anyagok ügyében megtartott versenytárgyaláson. Meglátogatta a esáktornyai, nyírvölgyi, királylaki és határorsi iskolákat; Tapolezán, Miksaváron és Zalaapátiban a szerzetes nőktől kivette az esküt; Keszthelyen részt vett a továbbképző altiszti tanfolyam vizsgáján; a zalaegerszegi járás főszolgabirójával helyszíni tárgyalást tartott a Budafán emelendő iskola elhelyezése és a kávási iskolai építkezés ügyében.

Kir tanfelügyelő június hó folyamán a nagykanizsai és tükkeszentgyörgyi iskolákat látogatta meg.

Júniusban felterjesztettek a miniszterhez a nyírvölgyi és szentilónai iskolák tervei és költségvetései.

Közgazdaság. Azon általános szárazság és nagy meleg, mely ezen hónapban uralkodott, azon reményeket, melyeket az őszi gabonaművek kielégítő termése iránt tápláltak a gazdák, tönkretette.

Egyes vidékek kedvezőbb helyzetétől eltekintve, ha az átlagos képet akarjuk magunknak a helyzetről megalkotni, azt tapasztaljuk, hogy a terméseredmények a gabonák korai, kényszerérése következtében ugy minőségileg mint mennyiségileg sokat szenvedtek s a termésátlag 6 q-nál többre búzából nem tehető.

Hasonlóképp a buzatermés mennyiségéhez a a rosz is csak gyenge közepes eredményt szolgáltatott.

Az aratás ez évben az abnormis időjárás következtében korábban kezdődött meg: már június hó utolsó hetében, a Péter-Pál előtti héten sok helyütt a rosz s egyes helyeken már a buza is aratva volt.

A kapás növények helyzete nem mondható szokkal jobbnak a kalászosokénál. A tengeri részben még állja a melegséget, azonban ha rövid időn belül esőt nem kap, ugy ennek termése is rosz eredményt fog szolgáltatni. A burgonya fejlődésében nélkülözvén az esőt, gumót képezni nem tudott. Utóbbinak termése, különösen a korai fajtáknál, csak gyenge eredményre nyujt kilátást.

A takarmányművek első kaszálása, ugy a természetes mint a mesterséges takarmányoknál, kielégítő, sőt nagy részben jó termést szolgáltatott. A minőség is ezeknél kiváló. Sajnos azonban a bekövetkezett száraz időjárás a további takarmányterméseket kérdésessé tette, ugyanarra, hogy tartani lehet tőle, miszerint a meg-

gebbek előtt nem igen szavalhat, amint hogy az nem is illendő, miután amazok részén van az ős haj és a tapasztalat. De hát itten mégis csak ő tud a legtöbbet. Ahogy aztán a szij a kerekbe került, a munka megindul.

Valamely ember, bizonyos nevezetű Fehértői Mihály, aki részvényes a gépbe, kedvtelve nézi a gép forgásait. Lám, már füttyent is s ahogy az első kévéket a cséplőbe dobja az etető, mérgeges bugása azonnal hallatszík.

A hangok hallatára az udvarban a kutya felüti a fejét és néhányat vakkant azon ismeretlen ellen, aki így kiáltoz. A semjéken a tehén hagyja abba a legelést s föltekint. A téhének ez szokása, mert a nagy, fehér búböteék kíváncsiak. Ők azt is megszokták nézni, hogy az uton ki halad el, miféle kocsival és hosszasan néznek utána.

Lehet, hogy a ló sokkal komolyabb, sem hogy hasonló dolgok az agyának munkát tudnának adni, lehet azonban, hogy az onnan van, hogy a ló sokat utazik. Jár különféle vidékeken a kocszi előtt, bemegy a városokba, szaladgál urodalmi földeken s így előtte a gép füttyentgetései, a cséplő dobjának mély bődülése ismert dolgok lehetnek. Nem lehet ezt tudni, mivel a lónak mindössze néhány szava van s azt is csak a járatosabb kocsisok értik. Hanem maguknak

Etel a dobban.

A gőzbika a tanyába lassan beammog. Most már olyan maguktól járó gőzbikák is vannak, amelyek az uton szinte megdöbbsentik az embert, ha az akácfák alul, pihentéből feljűk tekint. Sivítanak ezek a gépek, a szaga sem kellemes egyiknek sem. A melyik olaj már a kerekain elunta magát, az adja ezt az alkalmas szagot.

De azért még nem minden gép ilyen. Megvannak a régiiek is. Amelyek még maguktól nem járnak az uton, hanem ökrök huzzák. Ez az igazi, mert amaz nem szegény embernek való. Ugyan emez sem. Egy ember nem szokta megvenni. Öten-hatan állnak össze, hogy egyet megvehessenek. Ez olyan kis részvényes üzlet. A gép aztán sorra járja a tulajdonosokat, s mindenütt elesépel. Mikor mindet bevégezte, akkor elmegy pénzért csépleni, vagy pedig részt kap a cséplert búzából. Gépész, már olyan valóságos, nincsen hozzá, hanem valamelyik tulajdonosnak a legényfia odafönt járt Pesten és kitanulta a masinisztaságot, amelynek különben gőzgépkezelői tanfolyam a neve. No aztán csak ugy elvégzi a dolgot, mint a valóságos masiniszta, legalább eddig nem durrant szét a gép a keze alatt.

— Ha kis baja van a gépnek, vélik, ő is

levő készletek, melyek a téli takarmányozásnak képezték volna alapját, részben a nyár, de különösen az őszi folyamán felhasználás alá kerülnek.

Habár országos átlagban a takarmánytermési viszonyok nem alakulnak oly kedvezőtlenül mint megyénkben, tartani lehet tőle, hogy a téli takarmány beszerzése nagy áldozatokkal fog járni, sőt sok helyen az állatlétszám apasztásával lesznek kénytelenek a gazdák a bajon segíteni.

A szőlők ez évben korábban fejlődtek mint más években. A virágzás sokkal előbb vette kezdetét s akadálytalanul folyt; az eddig szépen fejlődött fürtök jó termésre engednek következtetni.

Az állatállomány takarmányozása, ha nem is okozott még e hónapban nagyobb gondot a gazdáknak, mindenesetre válságos állapot előtt van. A mai szárazság mellett, a mai viszonyok között nincs kilátás arra, hogy az állatállomány a nyár folyamán zöld takarmánnyal kellőképp ellátható lenne. Az igaz, hogy a későbbi időjárás a helyzetet még sokat javíthat, azonban a gazdák méltó aggodalommal tekintenek a bekövetkezendő rossz takarmányozási viszonyokra.

Az állategészségügyi viszonyok e hónapban sem mutatnak lényeges változást. A sertésorbáné és sertésvész azok a betegségek, melyek nagyobb mértékben felléptek, azonban ennek kártétele sem haladja túl a minden év nyári szakában szokott elhullásokat.

Az állatvásárok forgalma június hónapban élénk volt. A gazdák tömegesen keresték fel egy a vásárokat mint a hetipiacokat állatjaikkal, főképp azon célból, hogy a felesleges állományt értékesítsék. Sajnos az értékesítési viszonyok annyira megromlottak, hogy az állatállomány, azt mondhatni, csak a nevelési áron alul értékesíthető.

A gabona árak e hónapban, a kedvezőtlen természeti hírekre, emelkedtek, úgy hogy elérték körülbelül azon árt, melyen a múlt évben november hónapban állottak. A hó utolsó részében az árak ugyan ismét estek, azonban ezen árváltozás inkább csak a tőzsdei játék kifolyásának, mint a gabonaárak normális alakulásának tekinthető.

A bor árak e hónapban is süllyedtek, aminek magyarozatát szolgál a jó termés kilátás.

Nevezetes közgazdasági mozzanatról e hónapban nem emlékezhetünk meg; csak azt kell konstatálnunk, hogy az aratási munkálatok, azt mondhatjuk, a legnagyobb renben kezdődtek meg.

Állategészségügy. A haszonállatok egészségi állapota az előző hónaphoz képest rosszabbodott, mert habár egyes betegségek — nevezetesen a hólyagos kiütés és rühkór előfordulása gyérült, viszont más betegségek — mint a lépfene, a sertésorbáné és sertésvész terjedtek úgy, hogy végeredményben a fertőzött községek száma e hó végéig 15-tel szaporodott.

az embereknek, akik távolabbról hallják, a fütty és bőrdülés igen furcsa. Pár év előtt ilyen hangok még nem laktak a tájékon. A kalászból a szemet a lovak patája taposta ki és nem a dob szelelte ki a buzát, hanem lapáttal vetették a szérún a szél ellenébe. Legföljebb a nagy kisbirtokokon akadt olyan járgány, amit beleástak a földbe és a vasrudjaik is a föld alatt szolgáltak a cséplőig. Amolyan szelid masina volt az még, a felesleg görhes lovak vontatták körbe s közbe még maguk is nyomtattak. Lassan folyt vele a munka, szij nem volt, ami elkaphatta volna a sebes forgásában az embert, tüzelni nem kellett alá, szénszag, kormos gépész, sivitő füttyölés, tűzveszedelem és emberi szerencsétlenség, — mind, mind hiányzott. Nem nagyon régen volt, de nem tegnap, az bizonyos.

Azon időkhöz képest csodálatos, hogy tájékon, amelyeken sohasem járt, ime a vashika az ő minden toldalékaival megjelen. Szava oly rendkívül furcsán, szokatlanul fut végig a nádasok, mezők és tarlók fölött, s a gyümölcsfás szőlő levelei közé beérve, az emberek, asszonyok bizonyos megütődéssel hallgatják és mondják:

— Ejnye, ez már mégis csak igazán de furcsa dolog.

Csakugyan az. Még a szarka is megrebben a

Egyes betegségek előfordulásában a következő változások történtek:

lépfenévél fertőzve volt 2 község, megállapított 17 községben, megszűnt 13-ban, fertőzve maradt 6 község;

ivarszervi hólyagos kiütéssel fertőzve volt 9 község, megállapított 3-ban, megszűnt 8-ban, fertőzve maradt 4 község;

rühkórral fertőzve volt 3 község, megállapított 1-ben, megszűnt 10-ben, fertőzve maradt 3 község;

sertésorbánéval fertőzve volt 16 község, megállapított 13-ban, megszűnt 14-ben, fertőzve maradt 15 község;

sertésvésszel fertőzve volt 90 község, megállapított 21-ben, megszűnt 5-ben, fertőzve maradt 36 község;

veszettség 1 községben lett megállapítva s 1-ben a betegség gyanúja merült fel.

Egyéb betegségek közül előfordult szarvasmarhákban a sercegő üszök, továbbá a keszthelyi, pacsai, zalaegerszegi és zalaszentgróti járásokban a fertőző vérfestékvizelés, utóbbi járásban enyhé lefolyással, míg a keszthelyi és pacsai járásokban 22% veszteséggel.

Védőoltások lépfene, sercegő üszök, sertésorbáné és kísérletképp sertésvész ellen 27 gazdaságban és két községben községi tenyészbikákon eszközöltettek.

Az állatvásárok s marharakodó állomások forgalma június hó folyamán lanya volt.

Aktualitások.

(Az „Alkotmány” viccel.) A néppárt komoly lapja vicceket ereget meg. A viccek elég laposak, de nem is állnak jól a szerföltött komoly újságnak, amely a politikai kérdésekről ex katedra szokott beszélni. Sőt nem is valami izléses modorban vannak feltárlva az „Alkotmány” viccei, amelyek bizony piszkálódásnak is beillenek, miután nem általánosságban mozognak, hanem félreérthetetlen tendenciával egyes személyeket pécéznék ki.

Nem kisebb emberekről van szó, mint Magyarország főispánjairól s a koalíció egyik pártjának lapja nagy haraggal csap le a koalíciós kormány egyik másik főispánjára, irván a következőket:

A főispán (Comes).
Ez a miniszterrel főleg kisebb termetében, szürke színében s jobb hallóképességében üt el. Nem oly nemes, nem oly tüzes, erős és szép, mint amaz, de jóval türelmelembb, erőszakosabb és nagyobb igényű. Nálunk sok helyütt a tuljő bánásmód következtében sokkal szemrevalóbb, mint a keleten tenyésztett maharadzsá s ezért szívesen fogják díszkocsik elé, sőt ha lehet, rá is ülnek. Szatmárban, Zalában csak negyvennyolcasok szoktak, Kairóban azonban a nők sem szégyenkeznek rajta látogatásokat tenni.

Altalában balkezesnek és csökönyösnek tartják, amely jelzőkre rá is szolgál. A legsikabb országutakon is félrelép s nincs az a teher, amely erejét meg ne haladja.

diófán. Egy öreg ember azt mondja: no, nézd el, nézd. Mig mások a házakba sietnek, hogy a faliórát a füttyüléshez igazítsák. Mert a gép éppen tizenkét órakor füttyül, bá hogy aztán a gépnek ki füttyüli azt meg, hogy mikor van az igazság szerint tizenkét óra, azt már nem tudja senki.

A gépfüttyülés ideje előtt akkor volt pontban tizenkét óra, mikor az ember a napon a tulajdon árnyékának a fejére rá tudott lépni. Bár, hiszen ez sem az igazi, mert egyiknek hosszabb a lába, mint a másiknak, ismét meg a másiknak hosszabb a nyaka, mint az egyiknek. Ki lehetne az ilyesmiben okos?

. . . Jár a gép. Omlanak bele a kereszttek, más oldalon telnek a zsákok. A szalmát kazlakba rakják s minden ember kétannyit pipázik mint máskor, mivelhogy most nem szabad. Jó szerencse, hogy aki a gépet eteti, az nem dohányos. A gépet lány eteti. Kormányos Etel nevezetű és mit tárgyaljuk tovább a dolgot, a gép egyszer nagyobbat bődül, mint szokott és vad iszonyatos sikoltás van ezzel elegy. Sárhányó Pál éppen nyujtana át a szekérből a keresztet a gépre az Etel elé, mikor látja, hogy mint valamely kereszt, Etel is becsuszott.

Onditja Sárhányó Pál: — Megállj!

Hát, hiszen igen. Már megálltak Többen a

Se látása, se hallása, se szaglása. Az ételben nem váltogatós, csak a tiszta vizet nem issza meg. Hangja fülserető.

Váltsái: 1 a nemzeti főispán (c. nationális) általános-ságban a fenti leírás alá tartozik, csak gyakrabban emlegeti az önálló vámtérületet, magyar vezényszót és nemzeti bankot. Jellemző sajátysága, hogy kineveztetése előtt hat hónappal még Tisza-párti volt, őt bízták meg elvtársai, hogy a vezérő-bizottságot a leszerelésre rávegye, de mert ijedtében torkán akadt a szó, leszerelés helyett Mannlichert és pangánót kért a további ellenálláshoz. Jutalomképpen főispán lett 8 nappal az utolsó haladópartai vacsora után, amelynek emlékéül még most is ott hordja szíve tájékán belül rostos szövettű tüllökben Kristóffy egyik fogpiszkálóját. Most tulipánt hord, gulyást eszik és szobrot emel.

2. A darabont főispán (c. trabantinus) legfőbb ismerető jele, hogy folyton távozik s mindig marad Eg-családból való a nemzetivel, csak nehézkesebb, lomhább s nehezebben ugrott el a ménesből. Reggeltől estig bocsánatot kér, hogy él, rotációs géppel gyártatja miniszternek a bizalmi nyilvánításokat, esténként pedig bezárkózik oda, ahová még gyalog se jár miniszter s szidja a — kabinetet. Különbözik előbbtől abban, hogy kifogástalanul ír és olvas. Darabont neve onnan származik, hogy ő sem veti meg a zsiros darabokat.

3. és jelenleg leggyakoribb, bár legcsunyalább válfaja a fazekas főispán (C. Avenalis), akit azért hívnak így, mert addig el nem ment az új husosfazéktól, amíg főispán nem lett. Új miniszterek, államtitkárok, bizottsági elnökök, főellenőrök eleveven hozzák világra s míg főispáni szék nem üresedik, emléjük tejjével táplálják. Ebben az időben elvtársnak, főkortésnek, bizalmi férfinak, a gyengébbjét irodavezetőnek hívják. Igen virgone teremtes s amíg nem muszáj, nem rugja meg szülőjét. Eledele a szabadban évi tizezer korona, zárt helyen kedveli az omlós vicimálist, gyenge erdővásárlást, puha parcellákat. Minél jobban tartják és minél jobban bánanak vele, annál éhesebb és csunyalább lesz. Vágyának és fájdalomának szoboradománygyűjtéssel, félelmének gyanúsítással és csendőrkarhatalommal szokott kifejezést adni. Régekte egyes nomád törzsek állítólag jobb híján engesztelő áldozatnak szokták felhasználni. Manapság, sajnos, már nem. Némely vidéken gyalog vagy kalucsnis f-nak is hívják, de csak addig, míg hintón nem jár, ami elég gyorsan szokott bekövetkezni.

Hogy ezzel az igazán izléstelen és személyeskedő irodalmi produktummal mi a célja egy tekintélyes országos lapnak, képtelenek vagyunk megérteni. Lehet, hogy a belátásnak ezt a hiányát a magas politikában való járatlanságunk, vagy a vidéki ember korlátoltsága okozza. Mert mi még ott maradtunk el a világtól, ahol az elvi harcokba ilyen hangot nem szoktak belekeverni s a komoly lapok az olosó szellemeskedést átengedték a csicseri borsnak.

A néppárti publicista írása tréfának durva, komoly beszédnek mikros, Zalára vonatkozó része pedig szemzenszedett valótlanosság és rosszakarát.

Cáfolatokba bocsátkozni nem érdemes, mert az ördög tudja a sok zagyva firkából kiválogatni: mit akart a jeles író a mi főispánunkra vonatkoztatni. Azt tudjuk, hogy gróf Batthyány Pált egyik gyenge röppentyűje sem éri el, miután lőtávolon felül áll.

A szellemes guny — öl; ez a gunyolódás ellenben a mi főispánunkat nem sebezheti meg, sőt nagy szolgálatot tesz neki abban, hogy népszerűsége még jobban emelkedjék.

cséplőre másznak és Kormányos Etelt kiemelik. Ez nem nehéz munka. A madárhusu Etel ezelőtt sem lehetett valami nagyon súlyos, most pedig még könnyebb, mert lábai neki már nincsenek.

Vér önti végig a cséplőt, vér a buzát, a szalmát, de még a polyvát is. A föld tisztelétére egy leány feláldoztatott.

A kocsis, amely a testet vinné, az utra a tanyából lassan hajt ki. Az uton a járók kérdezik:

— Mit viszol?

— Etelt.

— Hát mi esött az Etellel?

A kocsis int egy nagyot a kezével arrafelé, amerre a masina áll és ezt mondja:

— A gép . . .

E nap a környéken hiába bizakodtak a népek, hogy a gép majd este hat órakor megfüttyüli a pontos időt. Nem füttyülte, mert állott. Így a cséplő nem dolgozott s nem bőghetett, mert ki kellett belőle tisztogatni az embervért és elvégre valahol csak meg kellett találni Etel lábait is.

De holnap már majd füttyöl megint s akkor azok a népek, a kiknek órástanyájuk van, ismét utána igazíthatják az óra tetején a oirkalmokat.

Tömörkényi István.

Nem zengünk emelygős dicsőimuszokat, mert ez talán kellemetlenebb volna a főispánnak, mint az »Alkotmány« csipkedése; csak a vármegye közvéleményére utalunk, amely egész bizonyosan tudja, hogy gróf Batthyány Pál (most következők egy idézet az »Alkotmányból«): a vármegye legelőkelőbbjeinek egyike, aki királyi kinevezés nélkül is ur volna, fizetéséből nem rak a spórbá, se tétet nem hajt, se nem fumigál, ha megunja a dicsőséget, odébb áll. — Haza megy urnak s a jövőben is vezető alakja lesz a vármegyei közéletnek. Addig pedig, amíg főispán lesz, szeretet és népszerűség veszi körül azért, mert a vármegye közönsége látja folytonos munkásságát s elismeri kiváló egyéni tulajdonait.

Ezideig a koalíció kebelében igen szépen megtértek nálunk a különböző pártárgyalatok. Ha volt is surlódás, de nem volt kiélezve a helyzet. Joggal hitte mindenki, hogy néppárti részről sem fogják erőszakolni az ellentétek felbresztését. És lám, a központból egyre-másra jönnek az izenetek, hogy: a békekesség nem kell. A helyzet azonban egyelőre változatlan. De ha a hozzánk jutó hangokból lehet következtetni, alighanem vihar lesz. Kairóban a hang után biztosra vennék az esőt.

(Emberhus.) Régi dolog az, hogy Magyarországról nagy az emberhusexport. A fővárosi sajtótól a mucsai harsonáig minden lap teie volt már többször a magyar leányok szállításáról szóló tudósításokkal, ezzel a gyalázatos szennnyel, amelyről legjobban ismernek bennünket az egész világon. A téma tehát nem aktuális, de feleleveníti az élet, amelynek árja hol itt, hol ott dob ki egy egy piszok alakot, aki hungarákat szállít a pokolnak.

A múlt héten két exportőr került hurokra, akikről kislútt, hogy Zalavármegyében, sőt Zalaegerszegen is vannak üzletfeleik. A rendőri tudósítás egész határozottan említette, hogy Neuman ur, akinek három emeletes palotája van a Csengeri utcában, Zalaegerszegről is szállított árut s a nyomorult, bünre csábított, eladott teremtések árán öt esztendő alatt palotát és vagyont szerzett magának. Mit törődik ez a jeles ur azzal, hogy a vagyonából büntetésképen 600 koronát s a szabadságából két hónapot elvesznek. Fütyül a büntető igazságszolgáltatásra s a magyar hatóságokra. Ő most már szárazon van s ha kiszabadul, egy budapesti háziurhoz illő cinizmussal felel meg a lakbéréket, megtéríteti magának az államhatalom által elkobzott 600 koronát. És jövőre elővigyázóbb lesz, de az üzletről le nem mond, mert szépen jövedelmez. Őt évi szabadság mindenestre megér két hónapi dutyit és 600 kemény koronákat.

A másik alak egy Cesaries Anna nevű ausztriai asszony, akit a csáktornyai határrendőrség csipett el. Ez az urhölgy csak a fiatal árura pályázott s üzletköre kiterjedt Konstantinápolyig és Genovaig, ahonnan az Óceánjáró hajók a világ minden tájékára vitték a szegény rabszolgákat. Ez a hölgy is csücsül két hónapig s azután folytatja az útját. A csáktornyai határrendőrséget, amely immár a harmadik kerítőt csipte el, ki fogja kerülni, az bizonyos.

Akik ismerik az eladott, idegenbe hurcolt magyar leányok sorsát, rémmeséket beszélnek azok életéről. Mint a megvásárolható barom körül egyik kézből a másikba s alig van rá mód, hogy kiszabaduljon az egész világot átölelő bünszövegetés karmai közül. Annyi pénze soha sincs a nyomorultnak, hogy haza jöhessen a saját akaratából, legfeljebb akkor tér vissza, amikor megrontva, tönkretéve kilökik a fürtelem-tanyáról s a hatóság hazatoloncoltatja. Testével, bűnével azokat az aljas kufárokat gazdagítja, akik bűnnel, az ember állati ösztöneivel keresik a vagyont s a bestiákká aljasított lények biztosítják nekik a munkátlan életet.

Erdemes volna tudni, hogy kik azok az üzletársak, akik az emberhus szállítókkal nálunk is összeköttetésben állanak. A rendőri tudósítás nem lehet légből kapott. Példák vannak rá, hogy úgy eltűnik egy-egy cselédleány, hogy évekig elvész a nyoma. Bejön a városba szolgálni, azután állítólag Szombathelyre, Nagykanizsára, Budapestre távozik s évek múlva kerül vissza kifestve, hervadtan, nyomorultan. A szegényről persze nem beszél, inkább hazudik dicsőségről, jólétről, pedig valami éjjeli tanyán árulta magát.

A sötétben bujkáló vakondok pedig dolgoznak tovább s viszik az árut, egyre viszik.

* * *

(A pénz.) Gazdagnak lenni nem kellemetlen dolog. De nem feltétlenül szükséges ahoz, hogy az ember jól érezze magát a siralom völgyében.

A mi korunkban azonban mindinkább kivételes alak kezd lenni az olyan ember, aki megelégszik a tisztos polgári jóléttel, vagy munkájának becsületes díjazásával. A hirtelen való meggazdagodás vágya hajt mindenkit, mert a pénz a legnagyobb hatalom, amely mindent lenyűgöz, mindent ural. Minden eladó! Becsület, tudomány, művészet, befolyás, szerelem, cím, rang, előkelőség. Zsibvásár lett az élet, ahol csak annak van becsülete és tekintélye, aki tele zsebbel jelenik meg a piacon.

Ezért rohannak az emberek az aranyborjú felé s a vad rohanásban megfélekednek mindenről, ami erkölcsi értékkel bír. Csak a pénz, a pénz a fő. Akinek pénze van, mindene van.

És szaporodnak a Weil Lóránt Félrek s üzletfeleik. A bankár eszes, ravasz és lelkiismeretlen. Ő tehát biztosan meggazdagodik. A sok kapzsi embert pedig elvakítja az aranyláz s bután bele-rohan a hálóba. Azt a valamicskét, ami a mindennapi kenyerét biztosítja, feláldozza egy vakmerő reményért s amikor elrepült az utolsó bankó is, kétségbeesik és öngyilkos lesz.

Mindkét fél egyformán bűnös. Weil Lórántékat s üzletfeleiket ugyanazonos cél vezeti. A bankárnak, a börzeágensnek s a megbízónak a lelkiismerete egyformán elviseli azt a tudatot, hogy mások romlásán gazdagodott. A börzespekuláció nem tisztos üzlet, amelynél mind a két fél nyer, hanem egymás vagyonára, életére való utazás, fosztogatás, vakmerő szerencsejáték.

Amikor azután egy szédelő bankár kinyitja a gázcsapot s a földi igazságszolgáltatás elől megszökik, amikor a kifosztott emberek kétségbeesve kiabálnak segítségért, akkor felzudul a közvélemény s erélyes rendszabályokat követel a csalók ellen. Legyen igaza a közvéleménynek. A csalókat meg kell büntetni. De ennél tovább is menjen el az államhatalom. Pusztítsa el azt a moosarat, amelyben a csalók élnek és garázdálkodnak. Tiltsa be azt a vakmerő szerencsejátékot, amely a börzén folyik, állítson fel olyan korlátokat, hogy laikus ember ne meheszen lépni. A hivatásos börzeskorporiók faja pusztuljon ki s az a sok galád spekuláns, aki a magyar kereskedelem hírnevét és tekintélyét rongja, ne leljen talajt, ahol megvethesse a lábát.

Csodás ország vagyunk! Becsületes iparvállalatokhoz nem tudunk pénzt keríteni. A tisztos kereskedelem nyereség filléreit uzsorának tekintjük, a zugbankárok, osztályország konzorciumok és börzespekulánsok pedig szerzik a milliókat. Jól tudjuk, hogy a mi közönségünk körében is el van terjedve a börzejáték. Titokban sokan rábizzák a kis vagyunkjukat a vakesetre s a lelkiismeretlen kufároknak. Jó lesz okulni Weil Lóránték üzletfelein s maradjunk a kaptafánál. Becsüljük meg a biztos verebet, ne adjuk oda egy reménybeli tuzokért.

A bortermelés védelme.

Midőn Magyarország hirneves bortermelése a fillokszera-vész következtében nagyon megcsappant, hogy az állam dédelgetett jövedelmi forrásai hasonló sorsban ne részesüljenek, az Olaszországgal kötött kereskedelmi szerződésben a bor behozatali vámját rendkívül leszállították s ez által az emelygős talián bor hazánkba özönlésnek tág kaput nyitottak. Ez nem volt elég, mert az emberi kapzsiság és rosszlelkűség talált más utat és módot, hogy az amugy is szorongatott magyar bortermelők helyzetét még elviselhetlenebbé tegye. Elárasztották a fogyasztó közönséget az egészségre ártalmas műborral, hogy a szőlők újra alakításának útjába újabb akadályokat gördítsenek.

Sok panasz, beszéd és tárgyalás után végre az országgyűlés megalkotta az 1893. évi 23-ik törvénycíkket, mely a műbor készítésének elejét venni iparkodott. Eredménye azonban vajmi kevés volt. A műborgyáros urak épp úgy garázdálkodtak, mint az azelőtti időben, csak egy kissé óvatosabbak lettek, hogy az igazságszolgáltatás keze ne könnyen férhessen hozzájuk.

Ismét sok panasz után, most újabb törvényjavaslat került a Ház asztalára, mely a régebbinél erősebb intézkedéssel törekszik a baj leküzdésére.

Ne mondja azt senki, hogy a szőlők újra betelepítése befejezéséhez közlekedvén s a közönségnek elég természetes bor állván rendelkezésére, a borhamisítók munkája szünetelni fog. Hiszen a napokban közölték a budapesti hírlapok két borhamisító megbüntetését, akik bűnös működésükben meglepettek; legalább tizszer annyi pedig felfedezetlenül üzi kártékony mesterségét. Ha az ország fővárosában, hol az ellenőrzés mégis nagyobb, mint a vidéken, ennyi borhamisító üzheti gonosz mesterségét, mennyivel több bujkálhat itt köztünk, hol az ellenőrzésnek, vizsgálatnak — ugyszólván se hire, se hamva.

Meg kell tehát csinálni a szigorubb törvény-mielőbb, melynek főbb részleteit, rövid kivonataiban, a következőkben ismertetem. Teszem ezt azért, mert nem mindenkinek van ideje és kedve a 64 szakaszból álló törvényjavaslatot végig betüzni.

Meg van engedve:

1. A must sürtése befőzés által.
2. A must cukrozása, de csak előlegesen kikért hatósági engedély és ellenőrzés alapján. Egy hektoliter mustba azonban 4 kilogrammaál több cukrot adni tilos.
3. A must és bor kénezése tiszta kénnel.
4. A must, valamint a bor savtalanítása tiszta szénsavas mésszel.
5. A bor derítése következő szerekkel: vizahőlyag, zselatin, csersav, tojás fehérje, tej, karein, spanyol föld és kaolin.
6. Égetett cukor használata a must vagy bor színének javítása végett.
7. A must vagy bor szintelenítése tiszta osont vagy faszénnel.
8. A bor felfrissítése tiszta szénsavval.
9. Az élesztő használata a musthoz vagy a borhoz áterjesztés céljából.
10. Ürmös bor készítése.
11. A mustnak vagy bornak valamely más bor törkölyére való felöntése.
12. A must vagy bor fejtése, szűrése és hevítése zamatosítás vagy áterjesztés céljából.
13. A házasítás vagy összevegyítés csupán tiszta borral vagy musttal.

Nevezetes rendelkezése a javaslatnak, hogy mindenki, aki a nagyban, vagyis legalább 50 liter bornak mennyiségben való adásvételével üzletszerűleg foglalkozik, köteles a rendeleti uton megállapítandó szabályok és minta szerint „borkönyvet“ vezetni, amely az ő üzleti forgalmát pontosan feltünteti. E könyvbe minden

BITUMINA

tiszta bitumenből készített valódi aszfalt tetőlemez, tartós, tűzbiztos, szagtalan kátrányozást vagy egyéb mázolás nem igénylő

BITUMINÁVAL fedett tető bemeszelve szép fehér marad és kitűnő védelmet is nyújt a nap melege ellen.

BITUMINA RÉGI ZSINDELYTETŐK ÁTFEDÉSÉRE IS KIVÁLÓAN ALKALMAS.

Csakis védjeggyel ellátott tekercseket fogadjunk el.

Gyári főraktár Zalaegerszeg és vidéke részére: BREINER BENŐ fakeskedésében ZALAEGERSZEGEN.

tetőfedőanyag

borvétel és eladás tételenként bejegyzendő s az egyes tételek okmányokkal igazolandók.

Megemlítem még, hogy a bor szeszesezése kiállítás képez és tilos.

Kereskedői körökből kifogások hallatszanak a bortörvény ellen. A budapesti kereskedelmi kamara a kormányhoz intézett feliratában hangsúlyozta, hogy a javaslat több intézkedésében kereskedelemellenes tendenciáknak, mert minden borkereskedőben borhamisítót lát. A kamara a javaslatot egyoldalú vélemény alapján készült munkának tekinti, mert a kormány csak a magyarszólósgazdák országos egyesületét hallgatta meg s mellőzte a kereskedők kívánalmait. A borkönyv vezetése ellen is kifogásuk van a kereskedőknek s azt kívánják, hogy annak vezetésére a termelők is köteleztesse. A törkölybor készítését teljesen beszüntetendők tartják s az okszerű pincekezelés szempontjából megengedett eljárások felsorolását a törvényből a végrehajtási utasításba kéri átteni. Ezenkívül szükségesnek tartja a budapesti kamara, hogy a pezsgőbor gyártása és forgalomba hozatala szigorúan ellenőriztesse, nehogy ez az újiparág a hamisítások által tönkretessék.

A pécsi kamara tulzottnak tartja a kereskedők ellenőrzésére vonatkozó rendelkezéseket s attól tart, hogy a tőke kivonul a borkereskedelemről. Ennek pedig nagy lenne a visszalátása abban az időben, amikor az ország rekonstruált szőlői teljes termésben lesznek.

Különösen elítéli a kamara a borkönyvek rendszerét. Nálunk ahol minden oly anyag használata, mely az italt szaporítja, meg van tiltva, a borkönyv kötelező aláírásának oka hiányzik. A tőkeerős és tisztességes borkereskedő, aki reputációját féltékenyen őrzi és akinek anyagilag is van veszteni valója, nem könnyen veheti alá magát annak, hogy üzletét folytonos, különben is lehetetlen és könnyen vezetésre vezethető ellenőrzésnek tegye ki. Erkölcseileg stigmatizáló, ha a borkönyv vezetésének kötelezettsége csak a kereskedőre szorítottatik, mert a tervezet szerint ily borkönyvet csak annak kell vezetnie, aki borsak nagyban való adásvételével foglalkozik, ami csak a kereskedőre érhető, már pedig a vízzel való szaporítás köztudomásúlag igen gyakran a kisebb termelők-nél történik, ahol borkönyv vezetése előírva nincs. A borkönyvnek a törvényjavaslatban kontemplált alakban való kötelező bevezetése gyakorlatilag sem lesz hatásos, mert az, aki elég merész lesz a törvény rendelkezését megkerülni akarja, az a borkönyv vezetése mellett is fog erre utat és módot találni. Sajtva tehát a tisztességes kereskedő lesz, aki kötelezettséghez képest a törvényt betű szerint fogja betartani. Borkönyvet ma minden tisztességes kereskedő vezet; vezet pedig saját ellenőrzése céljából. De nagy különbség van a között, ha a kereskedő e célból saját céljaira vezet saját mintája, saját belátása szerint borkönyvet és egészen más, ha neki a hatóság előírása szerint kell oly könyvet vezetnie, mely nem az ő ellenőrzésére és vagyoni helyzetének megállapítására, hanem a hatóság rendelkezésére szolgál. Ez azt jelenti, hogy voltaképpen minden kereskedő — és csak a kereskedő — meg van gyanúsítva azzal, hogy az italt szaporítja.

A javaslatnak a borkönyvek vezetésére, az üzletmenet adatainak hatósági ellenőrzésére vonatkozó rendelkezései a szabad forgalomra kétségtelenül békiféleg hatnak, de a tisztességes kereskedelmet legfeljebb annyiban érintik, hogy némi terhet rónak rá, amelyet a gyakorlatban enyhíteni fog a hatóságok szigorúan törvényes eljárása s a kereskedelmi érdekek szem előtt tartása. A bortörvény nemcsak a termelők érdekeit védi, hanem első sorban a szolid kereskedelmet, amelynek hírnevét megrontották a borhamisítók. A javaslat a maga dolgában biztos kereskedőnek nem fáj, a borhamisítók pedig had pusztuljanak. (H. K.)

Hivatalos rovat.

Az 1908/1909 évi ebösszeírás 1908 július 27-től 1908 július 30-ig közszemlére ki van téve. Figyelmemre az ebtulajdonosokat, hogy az összeírás ezen idő alatt a városi iktató hivatalban betekinthető és az esetleges felszólalások ezen idő alatt ugyanott beadhatók.

Zalaegerszeg, 1908. július 16.

Dr. Korbai, polgármester.

Hírek.

A vármegye rendkívüli közgyűlése. Zalavármegye törvényhatósági bizottsága múlt héten rendkívüli közgyűlést tartott, amelynek legfontosabb tárgyát a Letenye—nagykanizsai vasút segélyezése képezte. A vármegye elvben már elhatározta, hogy a vasutat kilométerenként 6000 K törzsrészvény jegyzésével segélyezi s ezáltal a segélyezésre szükséges összeg fedezetül 1% pótdadót szavazott meg tíz év tartamára. A névszerinti szavazásnál 81 szavazatot adtak le; 72 bizottsági tag igennel, 9 nemmel szavazott. — A törvényhatósági bizottság a vármegye tulajdonát képező sümegi házat és telket átadta Sümeg nagyközségnek, azzal a kikötéssel, hogy a község a főszolgabírói hivatal részére helyiséget s a főszolgabírónak lakást adni köteles. Sümeg község kérelmére most kimondta a közgyűlés, hogy a főszolgabírói lakás fejében a főszolgabíró lakbérért is átengedi a községnek.

Gyászhir. Dr. Hidvégi Miksa osáktornyai ügyvéd ifju neje 27 éves korában, hosszas betegség után meghalt.

Nunkovics Sándor letenyei járásbíró meghalt Letenyén. A közbeszülésben állott férfiú temetése 17-én ment végbe nagy részvét mellett. A sírnál Orosz Béla járásbíró mondott megható bucsuztató beszédet.

Nagyközséggé alakulás. Badacsonytomaj község közönségének az az óhajta, hogy nagyközséggé alakulhasson át. E tárgyban folyó hó 26-án tart a képviselőtestület rendkívüli közgyűlést.

Állandó szolgálat a zalaegerszegi postán. A pécsi m. kir. posta és távirat igazgatóság elrendelte, hogy a helybeli távirat s telefon hivatalnál f. évi július 19-étől szeptember hó 30-ig vasár- és ünnepnapokon is teljes nappali, reggeli 7 órától megszakítás nélkül esti 9 óráig tartó, távirat és telefon szolgálat tartassék. A posta-igazgatóság rendelkezése hatósági megkeresésre történt; célja a netán bekövetkező sztrájk mozgalmak elfojtása iránt teendő intézkedés.

Jegyzőválasztás. A Zalaövön megüresedett körjegyzői állásra Korbai Dezső szentlőrinci (Bács-Bodrogmegye) aljegyzőt választották meg.

Tüzoltóink nyári mulatsága. Önkéntes tűzoltóinknak múlt vasárnap tartott nyári táncmulatsága kitűnően sikerült. A tűzoltó csapat délután 4 órakor hangos zenésző mellett vonult ki az ortanyárról a Csányi utcán, Eötvös-utcán, Széchenyi- és Kazinczy-terem keresztül, ahol az Arany Bányák vendéglő emeleti helyiségeiben gyülekezett kereskedő ifjak, nemzeti színű lobogóval az élükön, csatlakoztak a menethez. Így vonultak tovább nagy néptömeg kíséretében a Rákóczi-utcán végig, Olakülvárosba a Rozenkrantz féle kerthelyiségbe. A kerthelyiséget a tulajdonos rendbe hozatta és szépen feldisznította. Alig ért ki a menet, a közönség is gyülekezni kezdett. Két zenekar játszott fölvaltva: a Nyári bandája s a tűzoltók-é. A fiatalság hamar tánóra perdült s alig egy óra alatt kicsinynek bizonyult a tánchely. Ez alatt javában folyt a tekeverseny. A jegyeket elkapták, mert sokan pályáztak a szép nyeremény tárgyakra. Az első nyereményt, egy díszes ezüst cukortartót, Horváth Károly kőműves iparos kapta. A mulatságon megjelent a város színe-java. Ott volt gróf Batthyány Pál főispán családjával s anyósával, öz. Inkey Kálmán urasszonnyal, Árvay Lajos vármegyei alispán családjával és mások. — A mulatság reggeli 4 óráig folyt és akkor széledtek el a vendégek, mikor a fölkelő nap sugarai bekandikáltak a zöld lombok közé. A mulatság bevétele volt 735 K 90 f, ennek ellenében fölmerült 216 K 11 f kiadás, így a tiszta jövedelem 539 K 79 f-re rugott.

Felülfizettek a következők: Gróf Batthyány Pál 22 K, Inkey Kálmán, báró Solymossy Ödön 20—20 K, Boscán Gyula, Árvay Lajos 10—10 K, öz. Pap János 5 K, Tosch Károly 4 K, Horváth Károly vendéglős 3 K, Breisach Samu, Reisinger és Eisner, Varga György, Dr. Fürst Béla, Kun Vilmos, Szalay László, Dr. László Pál, Gráner Géza, N. N., Dr. Halász Vilmos, Korein Viktor, Horváth Jenő, Fürst Sándor, Dr. Isoó Jánosné, Horváth Gyuláné, Wapper Ignác, Rozenkrantz István, Bereozky Emilia, Keszly Ferenc 2—2 K, Kasza István 1-50 K, Klein Ernő 1-20 K, Tonesz Ferenc, Domján István, Pirkovecz Felix, Tahy Rozália,

Illés Elek, Schvare József, Schvare Samu, Horváth Pál, Csizmadia Miklós, Szalay János (Keszthely), Pantali Sándor, Fülöp József, Haas Lipót, Lelovics Boldizsár, Pfeifer Mór, Eklér Sándor, Deutsch Manó, Fried Sándor, Mauthner Jenő, Dergáts Gyula, Moravcz Ferenc, Dr. Thassy Gábor, Pauk Ede, Unger Ilonka, Duzár István, Heinrich W., Dr. Csák Károly, Heigly János, Gerecsér Ernő, Weisz I. mérnök, Bácsay János, Sikota Ferenc, Miklós Samu, Badó Vendel, Lónyai János, Horváth Gyula, Schmidt Viktor, Böcsföldi Lajos, Fekete István, Láng Nándor, Deutsch Nándor, Kolb Ferenc, Baumgartner Imre 1—1 K, Türk Mihály, Németh János 80—80 f, Mondschein Samu, Puer Ignác 70—70 f, Varga János, Sefánc Gyula 60—60 f, N. N., Bita Lajos, Füleki József, Radó Henrik, Garai Lipót, Kardos Sámuel, Braun Ferenc 50—50 f, Sipos János, László Ferenc, Dr. Kadák Pál, Bauer Jakab, Mart Pál, N. N. N. N., Horváth Lajos, Janda Ferenc 40—40 f, Berger Miksa, Lang Ferenc 30—30 f, Farkas János, Hirsch Zsigmond, Klujber István, Mészory Béla, Horváth Miklós 20—20 f, Breisach Sámuel 80 drb. plakátot volt szíves díjmentesen adni az egyesületnek. Mindazoknak, akik a mulatságra szóló belépőjegyek elővásztásával, valamint a mulatságon való megjelenésével annak eredményét elősegíteni szívesek voltak, ez uton mond hálás köszönetet az önk. tüzoltó egyesület.

Balatonfüred látogatottsága. Balatonfüreden július hó 10-ikéig 1066 állandó és 1523 átutazó vendég fordult meg.

A Badacsonyan létesítendő „Kultur Egyesület” július hó 26-án délelőtt 10 órakor a „Hableány”-szálló nagy termében tartja alakuló gyűlést. A meghívót a szervező bizottság nevében Szűts Béla és Dömötör Mihály bucsúztatták ki.

Lányok mulatsága. Ugy látszik, Zalaszentgróton is megfogant a legénység mulató kedve. Nem akartak mulatságokat rendezni s az egész nyári idény sivárán egyhangúan ígérkezett. A zalaszentgróti szép leányok sehogysem tudtak belenyugodni ebbe a tunyaságba s közös egyetértéssel elhatározták, hogy ha már az arany ifjuság energiáját tönkre silányította a forróság, majd rendeznek ők maguk mulatságot, nagyszabású, fényes, amelynek sikere megszügyenti az ellustult, elfáradt férfianembeli fiatalságot. Szóval a feminista mozgalmat Zalaszentgróton a rendezői tisztre hivatott férfianép lustasága idézte fel. De attól a feminista táborból, amely azért vonul fel a férfiak ellen, hogy azt tánóra, mulatságra, jókedvre hangolja, nem kell megijedni. Nem kékharisnyák és uralomra vágyó szigorú hölgyek ők, hanem szép ifju leányok, akik mulatni akarnak s az ifjuság jogait nem engedik elveszni csak azért, mert a fiatal urakból veszni indult a kedély. Az már csak természetes, hogy a zalaszentgróti leányok mulatsága fényesen sikerült. Messze vidékről serglett össze a közönség, hogy a zalaszentgróti ifjusági leány egyesület mulatságán részt vegyen. Az egyesület választmányi még csak a hó 6-ikán alakult meg s néhány nap múlva már olyan mulatságot rendezett, amely 1400 korona tiszta jövedelmet eredményezett. A szép szemek villanása, piros ajkuk mosolygása kinyitotta a legjobban bezárt erszényeket is és röpült a bankó, gurult az arany a jótékony-ság oltárára. Mert a jövedelem a négylet pénztárát gyarapította, illetve részben a zalaszentgróti szegények között osztott fel. A mulatság másnap reggelig tartott; a négyeseket 56 pár táncolta. A rendező bizottságban nem volt egyetlen férfi sem. A cigányt Burgios Anna elnöknő dirigálta, a pénztárt Havassy Juliska kezelte s a bizottság tagjai voltak: Berényi Hajnalka, Berényi Manci, Berényi Bözsi, Glázer Irénke, Havassy Juliska, Hittig Vilma, Kurecz Annuska, Lachenbacher Marica, Mosonyi Vilma, Mizner Józsa, Margenstern Irma, Mittermayer Annuska, Irénke és Bözsike, Parao Rozika, Viasz Mariska, Viasz Bözsike és Veisz Mariska.

Adomány. Deutsch Hermán 4 K 97 f volt szíves a Karácsonyfa egyesület céljaira adományozni.

Felülfizettek a zalaegerszegi kath. legényegylet nyári mulatságán: Báró Solymossy Ödön 25 K, Kun Vilmos 3 K, Kummer Gyula, Lázár Antal, Goldfinger Dezső, Tancsics József 2—2 K, Farkas Lajos 1-24 f, Fülöp János 1-60 f, Sztójánovics Jenő, Pintér György, Zsovár János, Lukács Istvánné, Lukács Sándor, Gergőcz József, Heigly János, Lang János, Mór Sándor, Horváth Gyula,

Farkas György, Horváth Károly, Saly Viktor, Fangler Gyula, özv. Simonics Mihályné, Janzós Sándor, Wapper Ignác, Berecky Emilia, Sebestyén János, Kacsokovics Lajos, Angyal György, Kakas Ágoston 1—1 K, Ács Imre, Gergács Józsefné, Gasparics Sándor, Lendvai Balázs, Pausa Jánosné 60—60 f, Keizer Károly 50 f, N. N., Janda Ferenc, Miklies József 40—40 f, Horváth József, Horváth Lajos 20—20 f. Összesen 57 K 34 f. A nemes lelkű adakozóknak ez uton fejezi ki hálás köszönetét az egyesület elnöksége.

A városi mészárszék. A városi hatóság által felállított mészárszék az egész múlt héten folytonosan üzemben volt s a közönség egyre jobban tódul az olesó húsért. Nyolc nap alatt kimertek 12 drb. számos marhát és 14 drb. borjút. Az árak változatlanok. Elsőrendű marhahús 88, másodrendű 80, harmadrendű 72 fillér; borju hátulja 1 K 04 f, eleje 96 fillér. Ezen árak mellett a szék nemcsak fedezi a kiadásokat, hanem haszon is marad.

Katonák oktatása. Darányi Ignác földművelési miniszter a katonákat is kepezettni óhajtja a gazdasági ismeretekben. A miniszter leirata folytán az első tanfolyam Sopronban nyílt meg, ahol tíz előadást tartat a gazdasági egyesület katonák részére.

Földműves iskola Tapolcán. A tapoleavidéki gazdakör elhatározta, hogy Tapolcán felállítandó földműves iskola érdekében mozgalmat indít. Maga a község is sorompóba lépett ezen ügyben s a képviselőtestület bizottságot küldött ki, hogy a megyénél és kormányánál lépéseket tegyen az eszme megvalósítása érdekében. Régi óhajítás válnék való, ha sikerülne az iskolát létesíteni.

Utazó diákok. Régi idők hagyománya a diákok utazása. Amikor még nem volt vasút és nagyon kevés volt a pénz, a tapasztalatokra szomjas diákember a nyakába akasztott egy kis batyut s elindult a poros országúton gyalog. Akkor még patriárkálisabb volt az élet s a diák előtt megnyílt minden ajtó. Jól tartották, szállást adtak neki s Isten hírével elbocsátották. Annak idején nem volt rossz szokás a kóborlás, mert a közlekedési eszközök fejletlensége, a hírlapirodalom hiánya miatt kevés alkalma nyílt az ifjúságnak tapasztalatok szerzésére, a nagy világgal való megismerkedésre. Amint iskoláit elvégezte s helyhez kötötte a hivatás, alig utazhatott többé nagyobb távolságra. Azt se feledjük el, hogy a régi utazó diákok idősebb, fejlettebb és edzettebb szervezetű ifjak voltak, mint azok a középiskolai tanulók, akik manapság utra kelnek s hajdan az utazás célja tényleg tapasztalatok gyűjtése volt, ma pedig csak kalandos vágyak, regényes hajlandóságok hajtják a kóborló diákot az országutakra. Az utóbbi években nagyon megsaporodott az utazó diákok száma. Azonban a falusi kuriák nem oly barátságosak, az emberek nem oly bizalmasak többé, mint hajdan s a vékony pénzzel utazó diák sok viszontagságnak, kellemetlenségnek van kitéve. Rossz korezmákban kénytelen meghuzódni, vagy úgy kell kikölnia egy kis vendégszeretetet. Szóval az ifjak erkölcsi és testi veszedelmeknek vannak kitéve s a koldulás megalázkodásra kényszeríti őket. Ezek az okok indították a minisztert arra, hogy a diákok felügyelet nélkül való utaztatását lehetőleg korlátozza s utasította a középiskolák igazgatóit, hogy a kóborlást tiltsák el.

Nyarlalás. Mintha a nyarlalás hóhortja kezdene egy kissé alább hagyni. Vagy talán a pénz kevesebb hozzá? Nem tudom az okot, de annyi bizonyos, hogy nem törli magát a közönség a nyarlalás után. Legalább nálunk nem. Megvagyunk itthon szépen asszonyostul, gyerekestül. Legfeljebb a szótősgazdák vonulnak ki a hegyekre s a beteg gyomru emberek igyekeznek Karlsbadba, mert azt hiszik, hogy ott minden rossz gyomru és rossz máju ember meggyógyul.

Néhány évvel ezelőtt még nem tartozott a bon tonhoz az itthon való nyarlalás. Aki tehette, elment valahová kényelmetlenséget tűrni, pénzt költeni, csak hogy elmondhassa itthon: hol nyaralt s néhány hétig többnek mutassa magát, mint amennyi idehaza. Sőt nyaralt az is, aki nem tehette, nyaralt is, akinek nem esett jól. A mamák itthon hagyták a gyerekeiket, a papák a munkát, az üzletet, a gazdaságot, a megszokott kényelmet, felpakkoltak egy csomó bőröndöt, skatulyát s elvonultak sokszor valami falusi oduba unatkozni.

Valamikor persze ez nem volt szokásban. A kisvárosi ember nem látta szükségét annak, hogy

másutt pihenjen, mint otthon. Zalaegerszegen például nyaratszaka kijártunk a kaszaházi kertbe, vagy a krancliba, levetettünk rokkot, mellényt és kugliztunk, vagy esendesen kaláberezünk egy hús fa árnyékában. Kijártunk a hegyekre pince-szerezni, fűrdtünk a Zalában s ha éppen nagyobb kirándulásra vágyakoztunk, akadt falusi jóbarát, akinél az ember megehetett egy vacsorát. A gyerekek labdázta, az asszonyok lekvárt főztek s uzsonáztak. Szóval szórakozott mindenki a maga módja szerint. Akiről azt hallották, hogy fűrdön van, utána mondták: Szegény! Mi baja neki?

Lassanként az emberek arra a tapasztalatra jutottak, hogy nyaralni csak a gazdag embernek érdemes. Mert annak megvan a kényelme mindenütt, oda megy, ahová akar s nem oda, ahol olesőbb a lakás. A középrendű emberek nyarlalása azután lassanként kiment a divatból. Ezért kevés a vendég a Balaton parti kisebb fűrdőhelyeken s többen vagyunk idehaza.

Igaz, hogy a régi kedélyes hangulat azért nem ébred fel többé. Nincs társas élet a kertek hűvös fái alatt, esendesek a szőlőhajlékok is. Legfeljebb az uszodában látjuk egymást.

Tuuya rezignációval morzsoljuk le a nyarat.

Az új bankó. Tudvalevőleg július elsején az O. M. B. új huszkoronás bankjegyeket bocsátott ki, amelyekről azt állították, hogy nem hamisíthatók. És ime alig múlt el két hét, máris akadt hamisító, aki oly tökéletesen tudta utánozni a bankót, hogy alig lehetett kiválasztani a valódiakból. De nemesak ezért tökéletlen az új huszkoronás, hanem azért is, mert színei könnyen halványodnak s a használatban megfakulnak. A sok tarkabarkaság egy bizonytalan szürke színné változik s ezért félnek hogy a hamisítás lábrakap. Valószínű, hogy az új bankjegyet hamarosan kivonják a forgalomból.

Lopás. Somogy Sándor Kossuth Lajos utcai vendéglős folyó hó 8-án délután konyhájába ment ki és mivel nagyon melege volt, mellényét levetette. A zsebében hordott arany óráját az asztalra helyezte s dolga után nézett. Ékőzben megfélekedett az órától. Mikorra eszébe jutott, már csak hült helyét találta. Valaki véletlenül benyitott a konyhába, megpillantotta az aranyórát és ellillant vele. Az óra 160 korona értékét képviselt.

Szerencsétlenség a vasuton. Az Ukk—esaktornyai vasutvonalon dolgozó munkások a Túrjövösi szakaszon homokot szállítottak apró pályakocsikon. Két ilyen pályakocsi Ötvösön összeütközött, mely alkalommal Horvát Vince zalaistváni lakos pályamunkás súlyos zuzódásokat szenvedett; főleg jobb keze sérült meg. A hatóság megindította a nyomozást annak kiderítése végett, nem történt-e valamely mulasztás.

Új nyarlalótelep a Balaton mellett. A Balaton somogyi partján Kőröshegy község határában, Balatonföldvár és Szántód déli vasutállomás közöttlen szomszédságában „Balaton-Somos“ elnevezés alatt új nyarlalótelep létesült. A telep a Kőröshegy—szántódi törvényhatósági közut mentén fekszik, a Balatonparttól 650, a vasut állomástól 550 méternyire. Magas fekvése, tiszta levegője, valamint a közelében levő nagy kiterjedésű erdőségek elsősorban higiénikus szempontból válnak rendkívül előnyére, de kedvező azon körülmény is, hogy a magas fekvés folytán földföltöltésre itt egyáltalán szükség nincs. Eddig 34 villa építése van tervbevéve.

Leesett a kocsirol. Sipos József Baktúttós község bírja Lövinger Pál ottani korezmáros kocsiján a zalaegerszegi bírósághoz igyekezett. Utközben, eddig ki nem derített okból, a bírő leesett a kocsirol s pedig olyan szerencsétlenül, hogy jobb kezét csuklóban eltörte. A bíróság helyett a kózkórházba volt kénytelen menni, hogy eltört kezét bekötöztessék.

Kötelező huszvizsgálat. A hivatalos lap 16-ikán megjelent száma közölte Darányi Ignác földművelési miniszternek a kötelező huszvizsgálatról és közvágóhidakról szóló rendeletét. A rendelet augusztus hó 1-én lép életbe. A rendelet két főrészből áll. Az első az általános határozatokat tartalmazza s kioktatja a törvényhatóságokat, nagyközségeket és kisközségeket a második főrészben foglalt intézkedések keresztülvitelének módjairól. A huszvizsgálati teendőket ellátására olyan helyeken, ahol huszvizsgálóknak sem állatorvost, sem emberorvost alkalmazni nem lehet, a miniszter a községi jegyzői iroda valamelyik

tagjának huszvizsgálóvá való kiképzését ajánlja. A második rész tizenhárom cimből és százhusz szakaszból áll. Az első cím a közvágóhidakról, a második a huszvizsgálókról, a harmadik a huszvizsgálók képesítéséről, a többi a levágásról, a levágott állatok húsának és szerveinek vizsgálatáról, a vágólajstromokról és a marhalevelekről, a mészárszékekről és a hus árusításáról, a hatósági huszszékekről, a husneműek és hustermekek elkészítéséről és elárúsításáról, a szárnyasokról, halakról és vadakról, a hus belföldi szállításáról szól. A tizenkettedik paragrafus a büntető határozatokat, a tizenharmadik a záró határozatokat foglalja magában.

Részletesen elmondják a rendelet 75—82. szakaszai, milyen húst mondhat a huszvizsgáló a közfogyasztásra alkalmasnak. Nem alkalmas közfogyasztásra az egész állati test, ha az állat eihullott, avagy eihullás közben leöletett, vagy meg sem született. Az emberi élvezetre alkalmasnak minősített húst mindig tiszta, hűvös és száraz helyen kell tartani; azt a mészárszék elé az ajtóra kiakasztani vagy másként pornak, piszoknak kitenni nem szabad. Minden mészárszékben és hentesüzletben a hus ár egyes fajok és lehetőleg testrészek szerint is külön e célra szolgáló táblán szembeöltő helyen jelzendő. A mészáros csak olyan húst adhat el, aminőt a vevő kér (tilos pld. juhhus helyett kecskehúst, vesepecsenye helyett rostélyost adni). Velő, valamint a kisebb állatok veséje csak külön e célra szolgáló tányéron árusítható. Hússal házalni tilos. Olyan városokban és községekben, ahol nagyobb számu állatok vágatnak le közfogyasztásra, gondoskodni kell arról, hogy az emberi egészséget nem veszélyeztető, de esekélyebb értékű hus, az úgynevezett »nem mészárszékbe való« hus elárúsítása céljából, lehetőleg a közvágóhidon, esetleg munkástelepen, vagy más alkalmas helyen »hatósági huszszék« állíttassék fel.

A részeg cséplő. A szomszédos Vasvármegyéből származó vend aju cséplő emberek vonulnak keresztül a városon. Az iszonyu hőségben betértek néhány csapszékbe, ahol iddógtak. Egyikük, Kolsmár Mihály annyira lerészegedett, hogy a Széchenyi téren összeesett. Lett ebből akkora csődület, hogy a közlekedés is fönakadt. Végre jöttek a rendőrök, akik a magával tehetetlen részeg embert bevitték a rendőrségre, ahol kialhatta a mámorát.

Katasztrófák színhelye volt legutóbb a főváros s a vidék. Tűztengerben, vagy azok romjai közt számos ember lelte halálát. Bírnyly megrendítőek ezek a szerencsétlenségek, mégis milyen jelentéktelen eseményekké törpültek, ha áldozataik számát összehasonlítjuk az emberek ezreivel, akiknek élettragédiáját az idegesség és az ebből keletkezett betegségek okozzák. Pedig ha elővesszük az „értekezés a villamos gyógymódról“ című könyvet s annak tanácsait megfogadjuk, legrövidebb idő alatt a gyógyulás útjára térnének. Fentemlített könyvet ingyen és bérmentve küldi meg bárkinek az idegesség és az ebből keletkezett betegségek okozzák. Pedig ha elővesszük az „értekezés a villamos gyógymódról“ című könyvet s annak tanácsait megfogadjuk, legrövidebb idő alatt a gyógyulás útjára térnének. Fentemlített könyvet ingyen és bérmentve küldi meg bárkinek az Elektrofó Vitalizer orvosi rendelő intézet Budapest, Károly-körút 2. félmelet 50 sz.

Hirdetmény. A székesfehérvári V. honvéd kerület hadbiztossága a kerület területén 1908 évben megtartandó őszi fegyvergyakorlatokon résztvevő honvéd és közhadseregbeli csapatok részére szükséges kenyer és lőtáp cikkeket biztosítása céljából a székesfehérvári állomáson 1908 július hó 27-én nyilvános versenytárgyalást tart. A szükségletek, valamint a részletes feltételek a kiadott hirdetményekből és az előkészített szállítási feltételek füzetéből megduhatók, melyek ezen kerületi hadbiztosságnál, valamint az V. honvéd kerület honvéd állomás parancsnokságánál betekinthetők és ezen kerület hadbiztosságánál ingyen meg is kaphatók. Ez irányban a kereskedelmi és iparkamara, továbbá a magyar mezőgazdák szövetekezete és az országos gazdasági egyesület, valamint a kerület területén lévő valamennyi vármegyei gazdasági egyesület az azokhoz áttett hirdetmények alapján szintén kellő felvilágosítást adhatnak.

Baleset. Vizsi László gellénházi gazdaember benziumotoros cséplőgépet szerzett magának. A gyár úgy-ahogy kioktatta a gép kezelésére, szívére kötötték, hogy esinján bánjon a masinával, nehogy baj érje. Vizsi megfogadta a jó tanácsot, de ugylátszik nem vette igénybe. A minap csépleni kezdett a masinával és a transmissiót olyan ügyetlenül helyezte el, hogy az működés közben le akart csuszni. Vizsi oda-

sietett, hogy megigazítsa és mialatt ott babrált, a sebesen forgó kerék jobb karját elkapta és annak alszárát eltörte. A szerencsétlenség láttára sietve megállították a gépet, Vizsi karját hamarjában bekötötték és beszállították a zalaegerszegi közkórházba, a hol most ápolás alatt van.

Elveszett. A Kazinczy téren egy husz koronás papíros pénz veszett el. A becsületes megtaláló adja át a rendőrségen.

Megszűnt az ebzárlat. A veszett eb kóborlása miatt folyó évi június hó 6-án elrendelt negyven napos zárlat folyó hó 16-án lejárt; a bíróság az elrendelt óvintézkedést megszüntette.

Megdézsmált tyukketrec. Szép szárnyasokat neveltek Holcer Mihályék udvarán lévő tyukketrecben. Valaki a múlt héten bemászott a kapun s a fölfeszített ketrecből két szép hizlalt ludat és egy récét ellopott. Hoffer Jánosné udvarára pedig görény szökött be s a ketrecben néhány récét fojtott meg.

Talált tárgy. Egy kék köves arany fülbevalót találtak és átadták a rendőrségnek, ahol igazodni a tulajdonosa a hivatalos órák alatt átveheti.

Időjárás. A múlt hét néhány napja borongós volt s két izben esőt is kaptunk. A hét közepén teljesen kiderült, de a forróság nem tűrhető, mert az éjszakák rendszeresen hűvösek. Légmozgás állandóan van s néha erős szél is fúj.

A Kriegner féle tokaji khina vasbor vérszegénység, étvágytalanság, idegesség gyógyítására a legkitűnőbb készítmény. Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért. Kis üveg 3 K 20 fillér. Postán küldi a Korona gyógyszertár, Budapest, Kalvintér.

Messaline - Radium - Louisine - Taffet - Selyem és „Hennebeg“ selyem 75 kr.-tól feljebb bérmentve és vámentesen. Minta postafordultával.

Megrendelések bármely nyelven intézendők: an Seidenfabrikt. Hennenberg in Zürich.

Piaci árak a legutolsó hetivásáron 100 kilogrammonként

	minőség szerint	Kor. 101	Kor. 1g
búza		23.—	—
rozs		17.—	—
árpa		14.—	—
zab		16.50	—
kukorica		16.25	—

Felelős szerkesztő: Dr Csák Károly.
Laptulajdonosok: Dr Csák Károly és Udvardy Ignác.

Vaj eladás.

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására hozni, hogy július hó 1-től az alsóbagodi tej-szövetkezet által készített

tea vaj

kizárólagosan csak nálam kapható.

Tisztelettel

de Sorgo Antal
fűszer és csemege kereskedő.

Jó családból való fin
tanulónak azonnal felvétetik

FANGLER MIHÁLY fűszerkereskedésében
Zalaegerszegen.

Vincellér

aki a szőlő kezelésben teljes jártassággal bír, október hó 1-ére, vagy ujévre helyet keres.

Kocsis Sándor

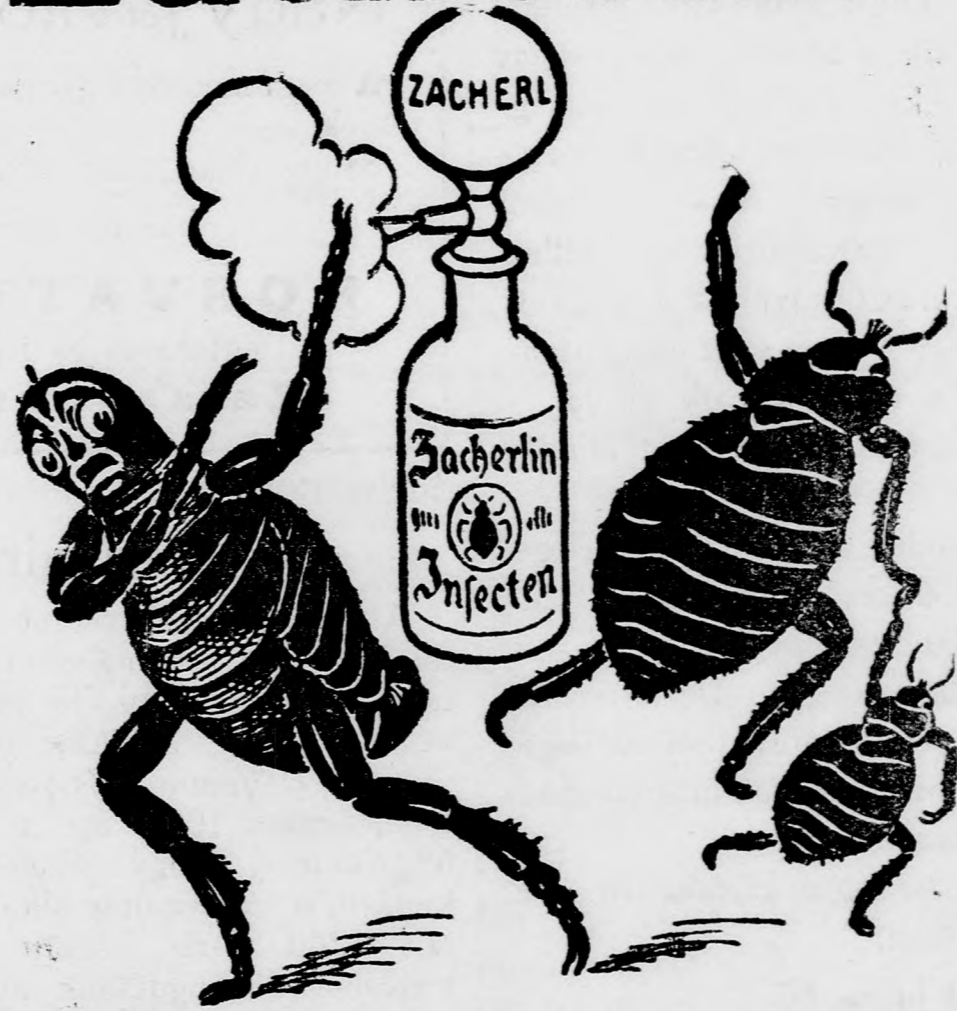
Vincellér, Grümbaum Ferenc urnál Zalaegerszegen.

Gazdák és cséplőgéptulajdonosok figyelmébe!

A cséplési szezonra rendkívül olcsó áron szállít szemet Strem Károly köszönképviselője Nagykanizsán.

Nagyvárosi postahivatal cserél vidéki postahivattal. Családapáknak ajánlatos, mivel mindenféle iskolák vannak. Zárt ajánlatok Szamosyné, Szeged, posterestante küldendők.

Zacherlin

A tisztességes becsületes kereskedő éberem ügyel arra, hogy ha vevője utolérhetetlen hatásánál fogva közismert „Zacherlint“ kér, ne akasszon nyakába megtévesztő surrogatumot.

Sajnos azonban, vannak másféle kereskedők is.

Ennélfogva mindenkit, aki valódi Zacherlint akar venni, nyomatékosan figyelmeztünk, hogy utánzatoktól, melyek utóbbi időben megtévesztően hasonló üvegekben forgalomba kerülnek, az által óvakodjék, hogy pontosan ügyeljen a „Zacherlin“ névre.

SANGERHAUSENI GÉPGYÁR R.-T.

vasöntöde, gép- és rézműgyár, BUDAPEST, V., Csáklya-u. 3.

SPECIÁL-
GÉPGYÁR:

szeszgyárak és szeszflinomítók
élesztőgyárak
keményítő-syrup- és dextrin-gyárak

teljes gépészeti berendezése.

Átalakít meglévő gyártelepeket és szállít minden egyes gépet és készüléket külön-külön is. Legnagyobb kitüntetés.

Nemzetközi szeszértékesítő- és erjesztőipar-kiállítás Bécs, 1904.

Nagy állami érem.

Csődtömegeladási hirdetemény.

Vagyonbukott **Marton Márkus** zalaegerszegi kereskedő csődtömegéhez tartozó s a csődleltár 1—1542. tételei alatt összeirt áruk és bolti felszerelések, melyeknek beszerzési ára 40060 K 88 f, leltári becsértéke pedig 24.907 K 84 f, a csődválasztmány határozata folytán

ajánlati verseny

utján 1908 évi szeptember hó 10-ik napján délután 3 órakor alulírott tömeggondnok ügyvédi irodájában eladatni fognak.

Az ajánlatok zárt borítékban a becsérték 10 %-ának készpénzben bánatpénzül letétele mellett alulírott csődtömeggondnoknál Zalaegerszegen 1908 évi szeptember hó 10 napjának déli 12 órájáig adandók be és ugyanezen helyen és napon délután 4 órakor fognak a csődválasztmány által elbíráltatni.

Az ajánlatok vissza nem vonhatók.

Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A zárt ajánlatok felbontása után a csődválasztmány szóbeli versenytárgyalást is tart, a melyen résztvevők szintén tartoznak a becsérték 10%-át készpénzben bánatpénzül letenni.

A csődválasztmány fentartja a jogot, hogy az ajánlatok közül szabadon választhat, az összes ajánlatokat visszautasíthatja, új ajánlati versenyt rendelhet, vagy a csődtömeget más módon értékesítheti.

Csődtömeggondnok az áruknak sem mennyiségéért, sem minőségéért, sem a leltár helyeségeért szavatosságot nem vállal.

Azon ajánlattevő, kinek ajánlatát a választmány elfogadja, tartozik a vételárt és a vételár után járó vételi illetéket alulírott csődtömeggondnoknak azonnal készpénzben lefizetni, melynek ellenében neki a megvett áruk az üzleti helyiség kulcsainak átszolgáltatása mellett átadatni fognak; — tartozik továbbá a megvett tömeget az üzlethelyiségből 8 nap alatt elszállítani.

A nyugta bélyeget a vevő tartozik viselni.

Az ajánlat elfogadásának időpontjától minden veszély vevőt terheli.

Ha vevő ezen feltételek bármelyikének eleget nem tenne, bánatpénzét elveszti, azonkívül költsége és veszélyére új ajánlati verseny tartható.

A csődvagyon Zalaegerszegen Dr. Obersohn Mór ügyvéd házában egyik utcai-bolthelyiségben van elhelyezve és ott tömeggondnok közbenjöttével naponta megtekinthető.

Tömeggondnok az esetleges kérdésekre levél útján is ad felvilágosítást.

Zalaegerszegen, 190. július hó.

Dr. Szigethy Elemér
csődtömeggondnok.

HIRDETÉSEK

felvételnek

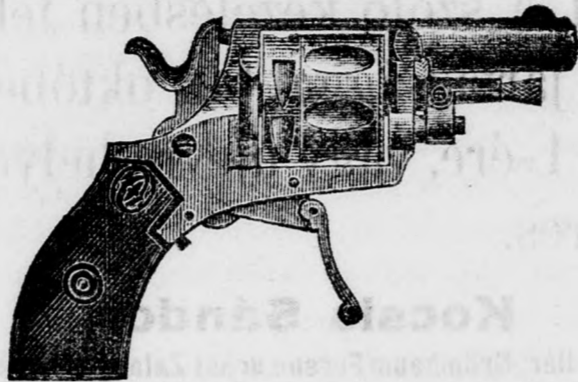
A KIADÓHIVATALBAN.

Eladó

egy darab telivér 2 éves
és egy darab 1 $\frac{1}{4}$ éves

berni bika

a pusztadericsi gazdaságban.

Kerékpárosok figyelmébe!

Raktáron új és jókarban levő férfi-, női- és gyermek kerékpárok a legjutányosabb árban s mindennemű alkatrészekből.

Raktáron vannak: varrógépek, vadászfegyverek, forgópisztolyok, gramfonok (beszélő gépek), takaréktűzhelyek, villámhárítók és mindennemű alkatrészek

Nagy javító műhely.

A megrendelések gyorsan és pontosan készíttetnek.

Szíves támogatást kér,

hazafias tisztelettel

HORVÁTH IMRE

műlakatos és fegyverműves
Zalaegerszegen.

439/v. 1908.

Árverési hirdetemény.

Alulírt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbíróóság 344. számú végzése által Dr. Kassay Ferenc végrehajtó javára Hoffmann Zsigmond ellen 144 K 20 f tőke, ennek 1908 évi február hó 21-től járó 5% kamatja, ugy járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt 1260 K-ra becsült szarvasmarhák 16 és sertésből álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladása elrendelve, ennek a helyszínen vagyis Gutorföldön leendő eszközésére 1908 évi július hó 21. napjának délután 1 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. tc. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőknek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi IX. tc. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Zalaegerszeg, 1908. évi július hó 6. án.

Lukács József, kir. bir. végrehajtó.

A csabrendeki határban, Zalamegyében, két tagban tekvő birtokomat, mely kitünő jó szántó, rét és legelőből mintegy 1250 holdból áll, f. évi október 1-től több évekre

haszonbérbe

adom.

A feltételek Csabrendeken özv. Oszterhuber Lajosné tulajdonosnőnél megtudhatók.

Szülők figyelmébe!

A legsz. Megváltóról nev. nővérek

nevelőintézetében

Rohoncson (Vasmege, vasuti állomás) a jövő iskola évre felvétetnek 6—18 éves kath. vallású leány növendékek teljes ellátásra havi 30 koronáért. Különösen ajánlható ez a kies, egészséges hegyi vidéken fekvő intézet azoknak a szülőknek, akik leánykájukat polgáriasan neveltetni s a német nyelvre gyakorlatilag taníttatni akarják. Az intézetben van elemi- és felső népiskola (= a polgári leányiskolával), kézi munka és zeneoktatás; a társalgás nyelve német. Bővebb felvilágosítást ad

az igazgatóság.

Tűzifa eladás.

A csöngeti erdőben (ollári-határ)

I-ső minőségű cser és gyertyán hasábfa erdei ölenként	K 24
tölgyhasábfa	K 20
cser és tölgydorongfa	K 16

Bárcák válthatók Ekham vasuti vendéglős urnál Zalaszentivánban.

Vaggonrakományként (10.000 klg.) Zalaegerszegre szállítva

I-ső rendű hasábfa	K 150
tölgyfa	K 130
dorongfa	K 110

Vaggonkénti megrendeléseket kérjük címünkre Szepetkre intézni.

Schmidt és Ungár.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására adni, hogy a Weisz Ede-féle házban, — a vármegyház átellenében — levő iroda-helyiségemben tűzifára, különféle kőszénre, koksza és faszénre megrendeléseket felveszek. Törekvésem az, hogy a t. közönséget pontosan kiszolgáljam.

Kiváló tisztelettel

Weinberger H. és fia.

NOXIN

A
LEGJOBB
CIPŐ-
KRÉM

A szabadalmazott
KULCSAL.

Minden jobb üzletben kapható.
HOCHSINGER TESTVÉREK
BUDAPEST.

Tisztasága **30.000** koronával
szavatoltatik.

A konyhában és házban

mindent, ami egyáltalában mosható és tisztítható, csakis

Schieht szarvasszappanával

tisztítsunk. E szappan évtizedeken át folytatott beható és lelkiismeretes tanulmányozásnak eredménye. Mosóereje rendkívüli, szavatolt tiszta és ment minden káros keveréktől. Gond nélkül használható tehát minden tisztítási célra, még ott is, hol közönséges szappan felmondja a szolgálatot vagy különös gondosság szükségeltetik.

Ha elegánsan és olcsón akar öltözködni
ugy forduljon

a „Kalap Királyhoz,”

mert neki óriási raktára van
kalap-, ing-, nyakkendő-, férfi és gyermek öltönyök és felöltőkből.
Dus választék valódi amerikai, schewreaux férfi, női, gyermek cipőkben!
Megtékinthető vétel kényszer nélkül!
Pontos kiszolgálás! Olcsó árak!

Mély tisztelettel
Korein Viktor.

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

vese- és hólyagbajoknál minden vizet felülmul.
KELLEMES, KISSÉ SAVANYKÁS IZŰ, VASMENTES, SZÉNSAVDUS.
RENDKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALIVIZ.
Orvosilag ajánlva. Orvosilag ajánlva.

Ivógymódra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmánál kitűnő hatásának bizonyult.

Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség:
Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.

Eladó

Féléves barna színű sima
szőrű tisztavérű
vizsla.
Megtékinthető Kossuth
Lajos-utca 44 szám.

Eladó

egy két éves
anyasertés
5 db 5 hetes malaccal.
Megtékinthető Kossuth
Lajos-utca 44. szám.

ERDÉLYI JENŐ gépész és electrotechnikus

ZALAEGRSZEGEN.

Telefon sz. 43.

KÉSZIT:
Furott (artézi) és ásott kutakat, rossz vagy kevés vizet tartalmazókat mélyít és átalakít.
Szállít és felszerel szivattyukat kézi és géphajtásra.
Becserél meg nem felelő és régi szivattyukat.

Uj és használt szivattyukat állandóan raktáron tart.
Szagtalan árnyékszék, fürdő és mosdó berendezéseket, vízvezetékkel vagy anélkül.
Vízvezetékek és csatornázások létesítését házak, kertek, ipartelepek, stb. részére.

Központi fűtéseket a legtakarékosabb tüzeléssel, kisebb (3—4 szobás) lakások részére is.
Fayence és mosaik lapokkal fal és padlóburkolatokat.
Hibás berendezéseket kezesség mellett átalakít.

Mindennemű gépjavitást szakszerűen készít és felvilágosítással, költségvetéssel díjtalanul szolgál.

LEOPOLD GYULA Budapest, Erzsébet-körút 41. 200 sz. 1000 sz. 1000 sz.

GARVENS-SZIVATTYUK

rendkívül olcsók,
csak elsőrendű minőség.

Kérjen határozottan:
Garvens-szivattyut

Garvens-művek, WIEN XX/2.

Levelezés magyarul és németül. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

TYUKSZEMET, borkeményedést
azonnal eltávolít a Kaiser-féle
TYUKSZEMELÁL

ára 70 fillér.

A legjobb és legerősebb
sósorszesz az

ERŐ SÓSORSZESZ

ára 2 K, 1 K és 30 fillér.

Postán szállítja utánvét mellett a
KOSMOS vegyszert és koz-
metikai laboratórium.
GYŐR, BAROSS-UT.

Csemegé-konzervek

BARTA-féle erdei gyümölcsbőríttek,
ízük, szörpök, gomba-, bus- és fűszelék-
konzerveket, nemes borovicskát,
— legkiválóbb minőségben szállít —
előkelőbb fűszereket.

Felkai Konzervgyár, Barta József

Felka (Szepesmegye). — Kérjen árjegyzéket!

PLA SÖLÉK VILMOS

elismeri legolcsóbb, legazondiabb

FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza

Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

lényképzéssel és festéssel műtermében
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 30.

készülnek csak elsőrendű művészes
kivitelben fényképnagyítások, aquarell-
és olajfestmények. Másolatok selyemre,
bársonyra, tóra, elefántcsontra stb. Bross, függelék, tü stb.,
apró Quagfestményekkel. Parcellákba égetett fényképek sűr-
kővekre stb. Miről küldjek ingyen és bérmentve árjegyzéket?

DIGESTOL GLÜCK

olentakéresebb
emésztőpor

Deboza 2 kor.

Postai szájküldés: **FEHER GALAMB** gyógyszerár
BUDAPEST, HUNGÁRIA-KÖRÚT 93
Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában

Meglepő haladás!

FICHTENIN

a legkiválóbb, szabadalmilag védett szer, mely mindenfajta fér-
get a lakásban ép úgy, mint mindenomú horyót, vér-
és leveletötőt és egyéb kert- és veteményben kártékony állat-
kákat és azok petéit azonnal megöli.

Legmegbízhatóbb védelem szennyeg és ércsés ellen.

Használati utasítás azerint való eljárás mellett biztosított
a feltétlen eredményt.

Vesérszékviselőik Magyarország részére:
DIAMANT és VADAS

Budapest, VII., Damjanich-u. 36. — Telefon 21-51

BOGDÁNY

Szerencseje paratlan!

Vásároljunk osztály-
sorsjegyet csakis

BOGDÁNY S.

kovácsi sorsjegyjroda 1-1-nál

BUDAPEST, KÁROLY-KÖRÚT 20.

Dr. KOVÁCS

KÉZPASZTÁJA

3 nap alatt biztosan hat.
Tégely K 1-30

Dr. KOVÁCS gyógyszerár
Budapest, Gyár-utca 17.

„Toilett-cikkek” ingyen.

Ha fáj a feje használjon
azonnal

Beretvás - MIGRAIN - pasztillát,
mely 5 perc alatt minden fejfájást megszüntet.

1 doboz 1 kor. 20 fillér. — Minden gyógyszerárban és drogeriában kapható.

BERETVÁS TAMÁS gyógyszer-
részlel **KISPEST,** Rákaci-
utca 2

ingyen postai szállítás 3 doboz rendelésnél.

PARIS SZALLODA

Szállodás: Simon Pál

Budapest, VI., Váci-körút 28. sz.

100 szoba 2-30 K-ig fejbe, kámpálá-
pal és villanyvilágítással együtt. Pürdök,
alapszék, étterem. Villamos vasút
megállóhely az óceán pályaudvar és
hátul fele.

Dr. KOVÁCS J.

kozmetikai randolt-intézete

1111. helyiségben
szépség-ápolásra

Budapest, V., Központi Városház 13. sz.

Melyik vendéglőben étkezik Budapesten?

Schuller Kaszinó-éttermében

VI., ANDRÁSSY-UT 39. sz.

Eledrendő konyha

Budapesti rendezvények

Dr. KOVÁCS J.

kozmetikai randolt-intézete

1111. helyiségben
szépség-ápolásra

Budapest, V., Központi Városház 13. sz.

KATZER

szőrmearú előrángató és szőrmé-
világon el vannak terjedve.

Első és legnagyobb
munkáit ellen védő szere-
te.

D. Horváth Győző

vas-, szerszám-, vasalás-, fűszer-, festék-, ozement és
építkezési cikkek kereskedése

Zalaegerszegen.

Allandó raktár:

Gazdasághoz és háztartáshoz:

Rudvasak, ekereszek, gazdasági
gépek, láncok, szerszámok, kitűnő
kovácsszén, zománczott edények,
rézárúk, konyha és háztartási cik-
kek, solingeni acélárúk. Fűszerek,
teák, rumok, gazdasági és konyha-
kerti magvak.

Építkezésekhez:

Hydraulikus és portland-cementek,
elszigetelő aszfalt és kátrány fedő-
lemezek, falmastix, carbolinum,
kátrányok. Épületfa, deszka, lé, vasalás, festék,
olaj. Kályhák, takaréktűzhelyek.

Vadászati cikkek:

Fegyverek, forgópisztolyok, töltények és serétek.

Jól nevelt fiuk
tanulóul felvétetnek.

TEAVAJAT

megvételre keres

bármily mennyiségben

Szántó Adolf és Tsa

BUDAPEST, VII., István-ut 67.

Hölgyek részére nélkülözhetetlen!

Legjobb szépítőszere

FÖLDES-féle MARGIT CRÈME

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtakát
(Mitesser) és minden más bőrbaját. Elsimítja a ráncokat és az arcot fehérré,
simává varázsolja, üdít és fiatalít.

Ára: kis tégely 1 korona, nagy 2 korona.

KIVÁLÓ TOILETT CIKKEK: Margit-hölgypör (3 színben) 1-20 korona,
Margit-szappan 70 fillér, Margit-fogpép 1 korona, Margit-arcvizi 1 korona.

Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és illatszerekkereskedésben.
Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARAD.

Főraktár: Zalaegerszegen **KOCSUBA EMIL** gyógyszerár.

Páratlan és csodás hatása. **Óvakodjunk utánzatoktól.**

Értesítés.

Tisztelettel értesítem az építető közönséget, hogy az ujonnan
épült **zalaalövői gőzerőre berendezett**

deszka metszőn
az eladás megkezdődött és mindennap kapható jutányos áron
padló, deszka, lé és heveder.

Törzsök metszést jutányos áron elfogadok.

Szíves pártfogást kér tisztelettel

Frim Jónás.